

Mappe 17
Side 19
26/5/42

-4-

ikke er knyttet noen som helst betingelser ved mottakingen. Skulde det komme fratrekk i form av kontingen til Norges Lærersamband, kvitterer vi slik: "Mottatt av kontor for mai med kr.----" Navn. - M.h.t. den lønn en til gode, vil det komme nærmere beskjed om hvordan en skal forholde sig.

VVV V VVV

Det meldes fra Finnmark at lærertransporten med S/S Skjærstad stanset i Hammerfest og gikk videre over land til Kirkenes. At motet og kampånden ikke er brukt, kommer til uttrykk i en uttalelse som en av lærerne i rapporten er kommet med i et brev hjem: "Om jeg hadde ti liv, ville jeg gi dem alle for saken".

VVV V VVV

I oprop til stats- og kommunefunksjonærer oppfordres disse til å følge den vei som kirken og skolen har vist i motstanden mot tvangorganiseringen. Det påpekes at de offentlige funksjonærers betydning for næringslivet og den daglige administrasjonen stiller dem i en ulike bedre stilling enn lærerne. Grønnet sier med: "La det ikke bli oss som bryter fronten".

VVV V VVV

Minister Riisnes utkommanderte for en tid siden offentlige funksjonærer i Grimstad og Arendal å møte frem til N.S. foredrag. Da fremmøtet var ytterst slett, blev flere funksjonærer avskjediget med øyeblikkelig virking. Dept. har beordret funksjonærene gjennomgang i sine stillinger og uttalt at det ikke er avskjedigelsesgrunn å la være å gå på politiske møter.

VVV V VVV

Den svenske sosialminister, Möller, har uttalt sin sterke sympati for de norske folk i deres kamp mot undertrykkelsen og uttalt at den burde inspirere svenske hvis de kommer i en lignende situasjon. Han uttalte at det store flertall av det norske folk ikke anerkjenner det nuværende regimet. Heradshøvding Sandler har uttalt sig i lignende retning, men ennmore onsvøpsløst. Alle de svenska lærer- og lærerinneorganisasjoner har avgitt en sympatierklaring i anledning av lærernes kamp.

VVV V VVV

Idrettsfører Reichborn Kjennerud som offisielt skal reise østover for å slutte seg til legionen og derfor har nedlagt sitt arbeid som idrettsleder, er i virkeligheten sparket ut av N.S. fordi han har begått underslag på tilsarriien minst 23 000 kroner og dessuten vært overstadig berus på det tyske boksestevne på Colosseum.

VVV V VVV

Arestasjonene fortsetter. En Osloläge som sammen med sin familie, kone, 4 voksne barn og 2 venner av barna var på tur til sommerlandstedet på øyene i indre Oslofjord, ble arrestert med barn og gjester sist søndag. Bare fruen som var hjemme på landstedet og stelte middag mens de andre var på stranden for å pusse båten, slapp unna. Hun har ikke hørt noe fra familien eller gjestene.

VVV V VVV

Vi har tidligere advart mot falske "illegale" aviser. Quislingene tar stadig i bruk kaupmidler som falske oprop, løpesedler og aviser. I kampen mot lærerne er der smuglet inn i fangeleirene samme sedler med forskjellig innhold. I en av den stod at man hadde nøye bruk for levende aktive kampfeller enn martyrer. Lærerne blev oppfordret til å gi sig og melde seg inn i sambandet. Det er sendt ut et falsk "Alt for Norge" som både i form og innhold røper sig, men det er jo en mulighet at selv Quislingene kan få litt øvelse etterhvert. Vær derfor på vakt.

STØTT INNSAMLINGENE. HJELP DEM SOM ER KOMMET I VANSKELIGHETER. GJØR DIN PLIKT NÅR TUREN KOMMER TIL DIG. VI KAN OG VI VIL VINNE KAMPEN MOT FORREDERNE, MOT TERROR, TYRANNI OG UNDERTRYKELSE. MOT 43 TUSEN N.S.-FORREDERE SKAL STA 2 50 000 NORDMENN I EN SAMLET FRONT.

GUD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET.

Redaktør: Olle Andersson
Grensevakten, Värmland.

JØSSING POSTEN.

Nr. 1

GUD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET.

2. erg.

WINSTON CHURCHILL ALVARER TYSKLAND MOT BRUK AV GASS. DET GJÄRL I FRATRIKE. TYSK OFFENSIV PÅ KRIM. STILLE I MIDDLEHAVSOMråDET. STILLEHAVSSLAGET AVSLUTTET MED ALLIERT SEIR. HÄRDE KAMPER I EURA.

ENGLAND.

Winston Churchill har i en radiotale advart Tyskland mot bruk av giftgass. Han sa: "vi er av den russiske hærs overkommande gjort bekjent med at det er ting som tyder på at tyskerne i desprasjon vil begynne å bruke giftgass. Ethvert forsök på å bruke gass i Russland vil i England bli betraktet som et gassangrep rettet mot oss selv. Vi vil da øyeblikkelig gjøre bruk av vår overlegenhet i luften til å rette gassangrep mot militære mål og industriområder i Tyskland." Om krigen i Russland sa Churchill at ingen med sikkerhet kan si hvor mange tyskere er omkommet i vinter, men det er sikkert flere enn de som ble drept i løpet av 4 år i forrige krig. Som kjent var dette omrent 2 mill. Han minnet om bombingen av Warsjava og massemordet på 20.000 nederlendere i det forsvarsløse Rotterdam og ødeleggelsen av den åpne by Belgrad. Vi har en liste over tyske byer som er særlig viktige for den tyske krigsmaskin. Vi lover at disse byene skal få den samme behandling som Lübeck og Rostock, uttalte statsministeren. Den engelske luftoffensiv har fortsatt, men i noget mindre målestokk. Stuttgart og Nantes, Ostende og Zeebrugge har vært blant målene. Warrington har hatt et hardt angrep. Britiske flateenheter har med hell eskortert to konvoier til Russland. Tross heftige tyske angrep både fra sjøen og luften er 90 % av krigsmateriellet kommet vel frem. Krysseren Edinburgh på 10.000 tonn og 4 transportskip gikk tapet. Der er senket flere båter på norskekysten. Natt til mandag ble således to båter angrepet utenfor Mandal. Mandag ble et tankskip på 10.000 tonn på vestkysten satt i brann ca. 200 m. fra land.

FRANKRIKE.

Overmorderen Heydrich, Himmlers nestkommanderende, er kommet til Paris antagelig for å organisere samarbeid mellom Lavals politi og Gestapo. Tirsdag ble meldt at situasjonen i Frankrike var så vidt alvorlig at Petain vendte hjem fra sitt landsted til Vichy. Samtidig omtaltes at Laval satt i lange konferanser med tyskerne. Franske patrioter har sprengt i luften langbølgesenderen "Radio-Paris", og bomber er eksplodert i "Høtel l' Ambassadeur" og flere andre hoteller og restauranter som tyskerne har tatt. Skyting av franske patrioter fortsetter. I en uke er 75 henrettet.

MIDDLEHAVSOMråDET.

Kommandanten på Malta har fått en velfortjent permisjon, og lord Gort er overflyttet fra Gibraltar til Malta, som har fått store forsterkninger av jagerfly. Angrepene har fortsatt med økende styrke, men med fortsatt store tap for aksemaktene. Fra lørdag til onsdag er således skutt ned 126 fly. En tysk flygeneral har i en artikkel om Malta uttalt at selv om Malta idag ikke er det det var i 1940, vil det bli meget vanskelig å ta festningen. Han mener man må sulte ut øens befolkning og garnison. I det østlige Middlehav har tyskerne senket 3 engelske jagere. Hårde luftkamper har funnet sted og tyskerne har mistet 100 fly. Flyvirksomheten over Nordafrika er økt. Der er patruljevirksomhet på begge sider. London har ingen holdinger om britisk offensiv som de tyske aviser har antydet.

RUSSLAND.

De første tyske offensive tiltak er begynt på Krim med et voldsomt angrep på Kertschhalvøya fredag morgen. Tyskerne har satt inn store avdelinger kavalleri ved siden av tanks og motoriserte avdelinger og over 2000 fly. Det er ellers usikkert hvor store styrker tyskerne setter inn. Bostonkringkasteren melder med forbehold at det kan dreie seg om 2 mill. mann. Dette tillet nå imidlertid ansees alt for høyt selvom bare endel er satt inn i kampen idag. Tyskerne hadde såvidt man kan skjønne av de sparsomme meldingene, endel fremgang til å begynne med, men fremrykkingen stanset opp da de var nådd inn til de russiske hovedstillinger. 13/5 ble meldt at russerne holder alle stillinger. Bare på et punkt er situasjonen alvorligere. Moskva betegner de tyske meldingene fra Krim som fantastiske. Billedet av situasjonen er ellers på alle avsnitt fra Taganrog i syd til Murmansk i nord uforandret. Initiativet er hele veien på russiske hender. Russerne har gått over jernbanen Moskva-Rostow på to steder i forbindelse med kraftige angrep mellom Kursk og Charkow. På Kalininfronten er et viktig knutepunkt tatt og russerne presser hårt på i Leningrad-området. "Izvestia" melder at tyskerne her har tapt 60 000 mann i mars-april. Der kjempes nu over hele finskefronten og nord for Salla har russerne satt inn med en hard offensiv. Ved Murmansk er tyskerne trengt tilbake 16 km. og de har vært nødt til å flytte sine flybasar over på norsk og finsk grunn. Gueriljaen skaper stadig større problemer for tuskerne. I en rapport til Berlin heter det at friskarene gror opp som sopp. Så snart det er ryddet opp i ett distrikt gror de opp i et annet. De tyske flytap på Østfronten anslås til 3-4 ganger så store som de russiske.

DE OKKUPERTE LAND.

General Mihaelovitsj er kommet i kontakt med albanske friskarer og bulgarer og rumener flykter fra sine hjemland og slutter seg til de serbiske frihetkjempere. I Bucuresti har rumenske studenter med tilslutning av store folkemengder søndag demonstrert i gatene. Statsminister Antonescu sa i en tale at Romania ikke vil hvile før alt land som har tilhørt forfedrene er samlet. I Holland er i alt 96 personer skutt, angivelig for tyskfiendtlig virksomhet. Den tyske øverstkommanderende i Holland fremholder at de hollandske offiserer har brutt sitt løfte om ikke å bære våpen mot Tyskland.

DE FJERDE STEN.

Det kombinerte luft- og sjøslag ved Salomonøyene endte med et absolutt japansk nederlag. Det var i 6 dager og japanerne trakk seg med restene av sine flåteinhet nordøstover forfulgt av allierte flystyrker. De japanske tap var: 1 stort hangarskip, 1 tung krysser, 1 lett krysser, 2 destroyere, 4 kanonbater og 2 transportskip senket. Et stort hangarskip ble totalt vrak, mens 3 mindre, der av 2 for sjøfly, ble skadet. Dessuten er skadet 1 tung krysser, 1 lett krysser og 2 transportskip. Det foreligger ingen oppgave over de allierte tap, men det britiske admiraltet tilbakeviser den japanske påstand om at slagskipet "Yorkshire" eller noe annet slagskip er senket. En amerikansk melding går ut på at intet australsk slagskip eller hangarskip er senket, og de japanske meldinger betegnes som de rene fantasiprodukt. I alt er 124 japanske skip senket av amerikanske styrker siden krigen begynte. Sammenlagt 238 fartøyer senket eller skadet, deriblant 99 krigsfartøyer. Det pointeres i meldingene at store luftstridskrefter fra begge sider har deltatt i angrepet, men mens de allierte fly opererte fra faste baser, var japanerne konvist til å bruke hangarskip. Japanerne er rylket 40 km. innover den kinesiske grensen,

og har trengt langt nordvestover fra Mandalay. Dessuten har de besatt havnebyen Akyab på Burmas vestkyst, og herfra foretatt det første hårde bombeangrep på den indiske havnebyen Chittagong. De har fått store forsterkninger. Det er imidlertid meldt at kineserne har kastet japanerne tilbake 45 km. langs Burmanveien, og general Stillwells tropper har gått til angrep så forbindelsen Mandalay-Lashio er brutt. Det har foregått hårde bajonettkamper i Mandalays forsteder. Amerikanerne har fortsatt bombet Rangoons havneanlegg og flyplasser. Britene har fått forsterkninger fra India.

HJEMMEFRONTEN.

N.S. Knaker i Samfunnsværingene. Norsk Nyhetstjeneste melder at der på grunn av et anslag mot Quisling har vært foretatt en hel del arrestasjoner imot N.S., og Gudbrand Lunde er etter ordre fra tyskerne reist til Vestlandet for å ordne opp innen N.S. i Rogaland og Hordaland. Der hersker den største råvillhet og forvirring. Hvad der vil skje er idag umulig å si. Vi skal peke på en del kjennsgjerninger uten å trekke konklusjoner. Animositeten mellom Hagelin og Quisling trer stadig tydeligere frem. I de siste ukene har Quisling holt seg merkelig i bakgrunnen. Hans navn ble således ikke nevnt i forbindelse med "legionsdavleggelsen" i Holmestrand, og han var avskåret "fra å møte" ved propagandabegravelsen på B.Q. Christensen på Krematoriet. I forbindelse med det kupp som var forberedt til 1. mai (17?) og som har vært ontalt i hele den frie presse er også planlagt en økret terror med arrestasjoner en masse. Der går i disse dager et skred av arrestasjoner over Oslo. Bare den 12/5 ble 160 personer i Oslo og omegn arrestert. Vi kan nevne: tidligere formann i Aker Arbeiderparti, Karl Andersen, direktør Throne Holst jr., eksjemedler Gorner, doasent Emil Smith, Odd Helås, Jiu-jitsumesteren Sæm Melberg, kontorsjef Garwick. Hva der imidlertid er langt verre er at tyskerne er gått til arrestasjon på mellom 75 og 100 gutter fra 15 til 17 år. Med brutal hensynsløshet er de revet ut av sine hjerter, og foreldrene holdes stadig i usikkerhet om hvor de holdes fengslet, skjønt det er over en uke siden de første ble foretatt. Blant disse er sønn av direktør Lea. Det har hittil ikke lykkes å bringe på det rene hvordan P.Q. Christensen, Flisa ble drept, men det ble meldt i Oslo før hans død og begravelse ble gjort til et førsterangs statsanliggende og avisene fremkom med sin legnaktige fremstilling, at han ble avlivet av N.S. gutter. Han var sønn av overlege Christensen på Aker sykehus.

Blodbadet på de 18 den 1. mai er av tyskerne kalt en gjeldelsesaksjon for at to S.S. menn i Bergen ble "skjøndig myrdet ved et bakholdsanlegg". Være to landsmenn fallt i åpen kamp. De ville selge sitt liv så dyrt som mulig heller enn å bli pint tildøde av tyske bødler. I bestemt misjon var de vendt tilbake fra England og oppholdt seg i Telavåg i Øygarden utenfor Bergen. En N.S. spion som dro rundt som emissær fikk kjønkskap til dem og avsak rapport. Mandag 27/4 S.S. avdeling under ledelse av Bernts, nestkommanderende for det tyske sikkerhetspoliti i Bergen og en annen S.S. offiser utover. Huset ble omringet og de to offiserne og noen miliø gikk inn for å anholde de to. Under skytingen falt den ene gjennemhullet av tyve kuler, mens den andre ble overmannet døende på gulvet med 9 skudd i kroppen. De to offiserne ble drept. I vildt hysteri ble huset pøret med maskingeværer da de gjenværende tyskere ble klar over hva der var skjedd. Den sårede nordmann ble ført til sykehus i Bergen og tatt under tysk pleie, men døde mellom hendene på dem. Det er ikke det ringeste skjær av sansynlighet for at tyskerne har fått de opplysninger av ham som de antyder i avisene. Torsdag 30/4,

Mappe 17
21
27/5-

4

kom så Josef Terboven til Bergen og dro straks utover til Televåg. Alle øyas befolkning ble som kveg drevet sammen i en tysk transportbåt og ført til Bergen hvor de er internert i Sandviken skole og en annen skole. 215 kvinner og barn på det ene sted, 68 menn og gutter på det andre. Den yngste var 3 måneder, den eldste 94 år. Alle hus på stedet ble brent ned innbo, klær og utstyr, og da dette øyensynlig ikke tilfredsstilte mordbrennerne, ble 8 hus i Korsvik svidd av. De internerte har vært underkastet timelange forhør og utsatt for hårdt press. Stemningen var på kokepunktet utenfor den tyske administrasjonsbygning hvor forhørene pågikk under bevakning av vepnet hird og politi. Ekstravakt av tyske stormtropper med stålhjelm og maskinpistol i stilling ble plassert rundt hele bygningen.

Kirken.

Quisling forsøker på ny å oppnå forhandlinger med prestene enkeltvis, men prestene har erklært at de bare vil forhandle gjennom biskop Berggrav. Av de 37 naziprestene har 15 meldt seg ut av N.S. Biskop Krohn Hansen er løslatt, likeså domprost Fjellbu som er utvist av Trøndelag og 30/4 ble ført til en hytte på Dovre under politiskorte. Erkebisoppen av Canterbury og sjefen for den skotske kirke har anmodet de engelske og skotske kirker om å innflette en bønn for Norge i guds-tjenesten søndag 17. mai.

Skolen.

Da det var spikret fast at lærerfronten har holdt og fremdeles holder, selvom skolene er begynt. Lærerne har ikke veket en tomme på sitt prinsipielle standpunkt mot medlemskap i Sambandet, og i spørsmålet om ungdomstjenesten og undervisning i N.S. prinsipper. Følgende skrivelse er sendt fra Orvar Sæther 1/5.1942: Til fylkeslederne for skolene. 1) For å undgå misforståelse må enhver diskusjon om erklæring eller ikke; undgås. Det skal ikke fordres noen underskrift. 2) Fylkeslederne skal ikke gripe inn noe sted. Det er departementets tillitsmenn som har avgjørelse ved åpning og lukking av skolene. 3) Pass derimot godt på hvem som er trådtrekkerne og skriv dem opp. Rapper om både dem og de som ikke begynner skolen. 4) Hold god forbindelse med landsledelsen og foreta Dem ikke noe ekstraordinert uten å spørre. Sett opp en liste over dem som De mener for alltid bør fjernes fra skolen. Orvar Sæther (sign.)

vvvvvvvv

I sine instruksjoner til pressen forrige uke har tyskerne forbudt avisene å omtale gasskrig og kjemisk krig som inhuman. Et av Oslos største vaskerier har fått forespørsel fra tyskerne om de har det nødvendige utstyr til rensning av klesplagg som er gassinfisert.

vvvvvvvv

Vår landsmann Kåre Rødde har funnet heltedøden. Han er myrdet av Gestapobødler idet han heller enn å røpe noe etter å ha gjennemgått uhøytidelige pinsler kastet seg ut av vinduet i 4. etasje i Gestapobygningen på Victoria Terrasse.

vvvvvvvv

HJELP DE ARRESTERTESSA FAMILIE. STØTT INNSAMLINGENE. TA INITIATIVET SELV HVOR DET TRENGS OG DU IKKE BLIR BEDT.

vvvvvvvv

Etter ønske av president Roosevelt er den norske legasjon i Washington omgjort til ambassade, og den norske sendemann herr Morgenstierne utnevnt til ambassadør. Roosevelt har idag tatt imot Morgenstierne som ambassadør i nærvær av kronprinsesse Märtha og kronprins Olav og statsminister Nygårdsvold.

vvvvvvvv

Redaktør: Olle Anderson, Grensevakta, Värmland.

Nr. 21.

Oversikt 20/5-27/5.1942.

CHARKOWOFFENSIVEN FORTSETTER MED VOLDSOM KRAFT. TYSKENE GÅR TIL ANGREP I NORDAFRIKA. STÅNG I DEN FRANSKE INFOTOPFEST. HÅNDKAMPER I SØD-KINA. STØTT PÅ DE ANDRE FRONTEN I DET FJERDE ØSTEN.

RUSSLAND

Efter 15 dagers hårdmakket kamp har russene besluttet å evakuere Kertsj. Mannskaper og store mengder materiell er brukt i sikkerhet over Kertsj-stredet. I forbindelse med hendingen herom legges der vekt på den fantastiske overdrivelse av krigshandlingene og tapet av materiell og tropper som de tyske hældingerne fra Kertsj har innhølet. Fremdeles samler hovedstyrkene sig om kampene om Charkow. Hele verdens opmerksomhet er rettet mot de voldsomme slaget som nå pågår fra Oskol i nord på østsiden av Charkow til Isjum-Barvenkovo i syd, siden 11. mai. Dette slag er betegnet som verdenshistoriens største slag. Efter de første fremrykningene som foregikk i raskt tempo har russene stanset opp og er nu i ferd med å befeste de nye stillingene de har tatt på den egentlige Charkowfronten. Oskol-Krasnograd. Initieret har tyskerne under general Bock sett inn en voldsom offensiv 130 km. syd for Charkow i området ved Isjum-Barvenkovo. Til begynnelsen med høsten 1942 var de russiske troppene i del frengang og de mistet inn kalrossale mengder av tanks og panservogner understøttet av fly. Det var deres mening å omgå russene, true dem i flanken og avskjære føribindelseslinjene. Timosjenko har imidlertid vært forberedt på dette angrep og har satt inn store styrker. Det har rast et fem dagers slag i dette avsnitt, tyskerne spiller en storset, og de er tilført tap som er like så store som tapene i selve Charkowslaget. De tyske meldinger om omringing av 30 russiske arbeer er uten grunnlag, sies det i meldingene 27/5. Timosjenko i anledning av tyskerenes oppgaver: "Tyskerne har sett nei på spillet om russene i disse kamper. De våger derfor ikke å tape dette slag. Det er de militære myndigheters forhastede meldinger om en seier de mener vil komme". De siste meldinger går ut på at der ikke er blodige kamper i det sydlige avsnitt og at tyskerne forsøker å trenge over Donets-elvenovergangen. Russene har foretatt dristige kavalleriangrep 60 km bak de tyske linjer. Det kjempes ellers over hele den russiske front, men noen spesialmeldinger om døde og døde ligger ikke. Når tyskerne tidligere har sendt ut melding om voldsomme kamper ved Ilmen- og Leningradområdet, så er det mer eller mindre for å avlede oppmerksomheten fra Timosjenkos offensiv. Den russiske flåte har senket to destroyere og to lasteskib. Angående militær for den russiske offensiv, uttaler Moskva at det i første omgang ikke er landseire, men etter fortsatt og økt ødeleggelse landseire, men også tilsliter, men ikke fortsett og økt ødelegelse av den tyske luftmaskin. Russene har idag foretatt en rekke tilførselslinjer, mens tyskerne må kjempe led urådelige transportsystemer som er tønselig forstyrres av de russiske guerillatroppene.

TYSKLAND

Det inngås at mens tusener og etter tusener av tyskere faller på Ostfronten, er Hitler vennt tilbake til Berlin. Den tyske landbruksminister, Darre, er permitteert fordi han har fått sveidet helbred. De tyske bønder bad: "Gott bitte uns für Darre und Darre". Sa populær var ikke det mest fremtredende ved den tyske landbruksminister. Det er blitt sagt for det tyske rustnings- og forsyningsapparatet som konsulativt råd i justisministeriet som besørger spissene fra den tyske storindustri og en del generaler. Det melder at Hammel stodig skar Waffen SS, og det i den hensikt å øke sin oppmuntrete styrke i forhold til armee. I Mainz er 15 tyske leid til døden, beskyldt for "kommunistisk" virksomhet, utgivelse av jødebilete viser, oppfordring til sabotasje osv. Dødsdommen skulde ikke være kjentgjort før det tyske folk, men dette er ved en misforståelse gjort av nyhetsbyrået Trans-Ocean, sier London. I sin siste uttalelse